

VPRAŠANJA ZA POKLICNO MATURO

KOZMETIKA

1. Poimenujte obe skupini celic vrhnjice (tudi strokovno ime), v čem sta različni, opišite?
2. Katera je naloga zarodnih celic ali zarodnih keratinocitov, opišite nalogo zarodnih celic.
3. Naštejte vse plasti kože, od površine navzdol in jih tudi strokovno poimenujte.
4. S čim je premazana zdrava koža in za kaj služi to koži?
5. Naštejte vse naloge kože.
6. Kje se nahaja pregrada ali bariera in kakšna je njena naloga?
7. Kaj je naravno luščenje ali fiziološka deskvamacija, kje poteka, opišite zakaj pride do tega.
8. Naštejte vse plasti vrhnjice, od površine navzdol in jih tudi strokovno poimenujte, poimenujte tudi povezavo vrhnjice z usnjico.
9. Kakšna je vloga mukopolisaharidov v medceličnini vrhnjice?
10. Kje se prične proizvodnja keratina in kako, opišite?
11. Roževinasta plast vrhnjice ima dva dela, poimenujte ju tudi strokovno.
12. Kaj je epidermogenezna in s čim se prične?
13. Kje nastaja kolagen, opišite nastajanje kolagena.
14. Kje in kako nastaja elastin.
15. Opiši razporeditev žil v koži, pomagajte si s sliko.
16. Kakšen pomen imajo žile v koži.
17. Grafično ponazorite limfatični sistem v koži.
18. Razložite vlogo požiralcev tujkov (makrofagov in mikroflagov) ter nastanek vnetja.
19. Razložite vlogo limfocitov ter imunski odziv.
20. Naštejte gladke mišice v koži, opišite njihovo delovanje.
21. Opišete anatomijo kožnih mišic, opredelite njihov pomen.
22. Pojasnite nastajanje ter razlike med mimičnimi in starostnimi gubicami.
23. Ločite zunanje in notranje staranje ter naštejete znake.
24. Kaj vpliva na kopičenje maščobe v globoki plasti podkožnega maščevja?
25. Opišite vrhno plast podkožnega maščevja.
26. Naštejte vse plasti v arhitekturi podkožja.
27. Razložite nastajanje in pojasnite izgled pomarančaste kože.
28. Katere tri dele imajo na začetku vse žleze?
29. Opišite položaj in razporeditev ekrinih znojnic v koži?

30. Kaj nadzoruje delovanje apokrinih znojnic?
31. Naštejte intertriginozne in seboroične predele.
32. Razložite razliko med nevnetnimi in vnetnimi aknami.
33. Opišete in grafično ponazorite dele apokrinih in ekrinih znojnic, lojnic, lasnega mešička in nohta.
34. Kaj nadzira delovanje ekrinih znojnic?
35. Zakaj pravimo velikim znojnicam tudi dišavnice?
36. Opišite pufersko sposobnost kože.
37. Kako vplivajo ženski in moški spolni hormoni na delovanje lojnic?
38. Opišete kemijsko zgradbo loja, znoja, dlak in nohtne plošče.
39. Opišite razlike med ekrinimi in apokrinimi ter holokrinimi žlezami ter navedite primere.
40. Opišite delovanje lojnice.
41. Primerjajte mastno – seboroično kožo s suho kožo, ali normalno kožo z mešano kožo.
42. Kaj je pilosebacea enota?
43. Grafično ponazorite in opišete dele dlake.
44. Razložite pričvrščenost lasu v lasnem mešičku.
45. Opišite faze rasti dlak.
46. Opišete melaninski sistem in princip njegovega zaščitnega delovanja.
47. Kaj so eflorescence?
48. Kaj so makule in zakaj nastanejo?
49. Naštej , definiraj in opiši E nad nivojem kože.
50. Katere E nastanejo pod nivojem kože? Naštej, definiraj in opiši.
51. Kakšna je razlika med milijo in miliario? Opišite.
52. Kaj je seboreja? Opišite seboroične znake in ukrepe.
53. Kaj so acne vulgaris? Opišite splošne značilnosti, vzroke nastanka, vrste aken.
54. Kdaj lahko izvaja fizikalne metode zdravljenja aken kozmetičarka?
55. Kaj so nevusi? Iz katerih delov kože nastanejo?
56. Naštejte značilnosti nevoceličnih znamenj.
57. Katere so značilnosti materinega znamenja, ki rado malignizira?
58. Kateri so sumljivi znaki potencialno nevarnih nevusov?
59. Katere kosti gradijo lobanjo in prsni koš?
60. Naštej kosti ramenskega obroča.
61. Naštejte in opišite mimične mišice obraza!
62. Katere mišice omogočajo žvečenje?
63. Naštejte in opišite mišice vratu in ramenskega obroča!

64. Pojasni razliko med nastajanjem mimičnih in starostnih gub
65. Kaj je hipertrihoza? Katere kriterije morate upoštevati?
66. Naštejte posebne oblike nohtov!
67. Zakaj nastanejo mehanične in kemične poškodbe notne plošče in nohtne matice?
68. Naštejte bolezni in motnje v delovanju melanocitnega sistema.
69. Zakaj nastanejo sončne pege?
70. Kako zdravimo dermatoze?
71. Opišite dermalne piodermije (povzročitelja, vrste, klinično sliko in ukrepe),
72. Katere virusne bolezni kože poznate ?
73. Naštejte spremembe v koži pri bradavicah stopal in ukrepe.
74. Opišite značilnost, klinično sliko in terapijo pri Herpes simplex.
75. Kako bi prepoznali tineo nog? Kdo jo povzroča?
76. Katere so značilnosti tinee nohtov? Kakšno terapijo bi uporabili?
77. Naštejte in definirajte mehanske dermatoze. Katere terapije bi uporabili?
78. Kako ločite sončni otiščanec od callusa?
79. Kaj je značilno za atopijski dermatitis?
80. Kaj so prekanceroze?
81. Opiši značilnosti malignega melanoma .
82. Naštejte osnovne topografske dele telesa in jih strokovno poimenujte.
83. Naštejte orientacijske ravnine in ustrezne opredelitve.
84. Opišite makroskopsko zgradbo kosti.
85. Kako rastejo kosti? Kaj je potrebno za pravilno rast?
86. Katere kosti in mišice sodelujejo pri gibanu komolčnega sklepa?
87. Katere kosti in mišice sodelujejo pri gibanu kolenskega sklepa?
88. Naštejte kosti zgornje okončine in pripadajoče sklepe(biomehanika in vrsta).
89. Naštejte kosti spodnje okončine in pripadajoče sklepe(biomehanika in vrsta).
90. Naštejte dele , obliko hrbtenice in pripadajoče sklepe.
91. Katere kosti gradijo medenični obroč? Zakaj je pomemben?
92. Kakšna je razlika med moško in žensko medenico?
93. Katere kosti gradijo prsni koš? Kakšno funkcijo opravlja?
94. Katere mišice dvigujejo prsni koš?
95. Opišite makroskopsko zgradbo skeletne mišice.
96. Katere mišice omogočajo addukcijo zgornje okončine?
97. Naštejte trebušne mišice in njihovo funkcijo.
98. Katere mišice vzdržujejo pokončno držo?

99. Naštejte površinske hrbtne in prsne mišice , opišite njihovo nalogo.
100. Katere mišice upogibajo oziroma iztezajo kolenski sklep?
101. Naštejte kolčne mišice. Kakšno funkcijo opravljajo?
102. Katere mišice delujejo sinergistično oz. antagonistično pri gibanju komolčnega sklepa
103. Katere naloge opravlja hrbtenjača?
104. Narišite prečni prerez hrbtenjače , označite in poimenujte njene dele.
105. Kako je zaščitena hrbtenjača?
106. Kaj je refleksni lok? Narišite in označite?
107. Zakaj so pomembni refleksi ? Kje je center refleksov?Kakšne vrste refleksov poznate?
108. Kako je zgrajen nevron? Nariši , označi in poimenuj dele.
109. Naštej naloge živčevja?
110. Kaj gradi centralni živčni sistem?
111. Kateri deli gradijo možgane?
112. Opiši zgradbo in funkcijo velikih možganov.
113. Naštej drobovne organske sisteme.
114. Naštej organe prebavne cevi in prebavne žleze.
115. Opiši zgradbo zoba . Kakšno funkcijo opravlja zobovje?
116. Kakšne naloge opravljata jetra in trebušna slinavka?
117. Opišite potek razgradnje ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob.
118. Opišite zgradbo in naloge tankega črevesa?
119. V telesu imamo dva sistema za prenos snovi .Imenujte ta dva sistema.
120. Naštejte naloge in lastnosti krvi.
121. Kako je zgrajena kri?
122. Opišite zgradbo in naloge krvne plazme.
123. Opišite vrste krvnih celic, njihove lastnosti in pomen.
124. Skicirajte srčno mišico v prerezu. Označite in poimenujte dele srca in žile.
125. V kateri polovici srca je deoksigenirana kri oz. oksigenirana kri?
126. Kaj je srčni utrip? Koliko znaša v mirovnju?
127. Opiši srčni cikel.
128. Kakšen je potek telesnega krvnega obtoka (veliki, sistemski)? Kakšno nalogo opravlja?
129. Opišite potek malega ali pljučnega krvnega obtoka? Kakšna je njegova naloga?
130. Opišite potek in pomen jetrnega krvnega obtoka.
131. Opišite zgradbo arterije, vene in kapilare?
132. Zakaj vene imenujemo dovodnice in arterije odvodnice?
133. Kako se imenuje največja arterija v telesu? Kako se deli?

134. Kako se imenujejo največje dovodnice v telesu?
135. Naštej arterije in vene v zgornji okončini.
136. Kaj gradi limfni sistem?
137. Naštej naloge limfnega sistema.
138. Kaj je limfa? Kje nastaja in kam se izliva?
139. Kakšen pomen imajo bezgavke?
140. Etična načela kozmetičnih delavcev in pomen strokovne izdelave KI.
141. Primerjajte analizno in recepturno tehtnico.
142. Primerjajte elektronsko in mehansko tehtnico.
143. Kakšna so pravila tehtanja?
144. Naštejte vrsto in uporabo kopeli za segrevanje v laboratoriju.
145. Kako segrevamo in ohlajamo v laboratoriju? Katere temperature dosegamo?
146. Kakšen je namen drobljenja? Opišite aparature, ki se uporabljajo.
147. Opišite postopek ročnega drobljenja ter namen sejanja.
148. Naštejte pravila za mešanje praškov in opišite pripomočke.
149. Opišite pripomočke za mešanje tekočin.
150. Naštejte in opišite tri mehanične postopke za ločevanje trdnih delcev od tekočine.
151. Definirajte in opišite nabrekanje.
152. Naštejte snovi, ki nabrekajo in opredelite stabilnost izdelkov, ki nastanejo z nabrekanjem.
153. Razložite SOL-GEL-SOL stanje in naštejte razloge za prehod iz enega v drugo stanje ter opredelite reverzibilnost.
154. Primerjajte sušenje na zraku in v eksikatorju.
155. Primerjajte sušenje v sušilnikih in sušenje z razprševanjem.
156. Opišite postopek liofilizacije.
157. Katere snovi sušimo z liofilizacijo in zakaj?
158. Opišite načine in namen homogeniziranja.
159. Naštejte in opišite homogenizatorje.
160. Katere KI homogeniziramo? Naštejte izdelke in opišite načine homogeniziranja.
161. Naštejte vrste, namen in oznake, ki morajo biti na ovojnini.
162. Zakaj morajo biti na ovojninah navedene INCI sestavine?
163. Navedite tri vrste materialov, iz katerih je primerna embalaža. Kakšna je njena vloga?
164. Kakšno vlogo ima sekundarna embalaža? Kaj vse mora biti navedeno na sekundarni embalaži?
165. Naštejte tehnološke oblike KI in jih razvrstite v primerne oblike ovojnin ter predvidite njihovo shranjevanje.
167. Naštejte vrste in načine pridobivanja vod v kozmetični tehnologiji.

168. Naštejte zahteve, ki morajo biti izpolnjene, da je voda neoporečna za uporabo v kozmetični tehnologiji.
169. Definirajte destilirano vodo in opišite postopek destilacije.
170. Opišite izmenjave ionov na ionskem izmenjevalcu. Kako ionski izmenjevalec regeneriramo? Kako prepoznamo iztrošen ozmenjevalec?
171. Opišite razliko med osmozo in reverzno osmozo.
172. Kakšne vode uporabljamo v kozmetični tehnologiji? Primerjajte kakovosti teh vod.
173. Naštejte nestabilnosti KI. Kako preprečimo posamezno nestabilnost?
174. Kateri KI so mikrobiološko nestabilni in kako preprečimo njihovo neobstojnost?
175. Naštejte vrste fizikalne nestabilnosti in KI, ki so jim podvrženi.
176. Naštejte teste, ki jih izvajamo pri vrednotenju KI, na kratko jih opišite.
178. Opišite teste, ki preverjajo fizikalno-kemično lastnosti KI, preverjajo varnost in učinkovitost.
179. Naštejte zakone, ki se nanašajo na KI.
180. Kakšne so zahteve za KI?
181. Primerjajte fizikalno nestabilnost emulzij in suspenzij.
182. Opredelite topnost. Kako jo lahko izražamo?
183. Naštejte faktorje, ki vplivajo na topnost ter faktorje, ki vplivajo na hitrost raztapljanja.
184. Primerjajte nenasičeno, nasičeno ter prenasičeno raztopino.
185. Definirajte disperzije.
186. Razdelite disperzije glede na velikost delcev ter navedite primere KI za posamezne.
187. Primerjajte disperzije med seboj.
188. Naštejte polarna topila in jih opišite.
189. Naštejte vrste etanola ter njihovo uporabo. Napišite tudi kemijsko formulo.
190. Napišite kemijske formule polarnih topil ter navedite lastnosti in uporabo.
191. Naštejte in opišite nepolarna topila. Opredelite njihovo stabilnost.
192. Kakšno kemijsko strukturo imajo amfifilne molekule? Skicirajte.
193. Kaj so emulgatorji ter kako jih delimo glede na obnašanje v vodnem mediju.
194. Naštejte vsaj pet skupin nevarnih kemikalij.
195. Kako označujemo nevarne kemikalije? Navedite vsaj tri primere.
196. Naštejte vrste kozmetičnih raztopin in jih na kratko opišite.
197. Naštejte sestavine tonikov in določite njihovo vlogo v izdelku.
198. Primerjajte tonike za suho, normalno, mastno in aknasto kožo.
199. Katere KUS se uporabljajo v tonikih? Napišite, opišite in navedite namen delovanja.
200. Opredelite koloidne disperzije in jih razdelite glede na kemično sestavo ter glede na gibljivost in medsebojno povezanost delcev.

201. Določite molekularne koloide, opišite njihovo izdelavo in navedite uporabo.
202. Katere snovi tvorijo molekularne koloide?
203. Določite asociacijske koloide ter kritično micelarno koncentracijo.
204. Primerjate emulzijo in emulzijski gel
205. Primerjajte suspenzijo in emulzijo.
206. Primerjajte emulzijo O/V in V/O.
207. Definirajte suspenzijo. Naštejte in opišite pomožna sredstva za izdelavo suspenzij.
208. Naštejte pet glavnih skupin mazilnih podlag. Glede na katere tri dejavnike izberemo ustrezno?
209. Kaj so kemijsko maščobo, voski, olja in beli vazelin?
210. Kaj dodajamo za stabilnost lipogelom, hidrogelom in emulzijskim gelom?
211. Definirajte gel ogljikovodikov in navedite ter opišite predstavnike.
212. Naštejte lastnosti gelov ogljikovodikov in navedite primere uporabe.
213. Definirajte lipogel in navedite vsej pet primerov.
214. Naštejte sestavine lipogelov, opredelite njihovo stabilnost in lastnosti.
215. Kaj so emulzijski geli? Opišite njihovo sestavo.
216. Skicirajte oba tipa emulzij in navedite vsaj tri emulgatorje, ki so primerni za določen tip.
217. Definirajte hidrogel in naštejte osnovne sestavine. Opredelite stabilnost hidrogelov.
218. Razvrstite tvorce rešetke glede na njihov izvor.
219. Definirajte gel polietilenglikolov. Naštejte njihove lastnosti.
220. Primerjajte gele ogljikovodikov in gele polietilenglikolov.
221. Primerjajte gele ogljikovodikov in lipogeje.
222. Primerjajte mazilne podlage glede na njihovo stabilnost (mikrobiološko, kemijski in fizikalno).
223. Za posamezne tipe kože določite najustreznejši tip podlage negovalnega kozmetičnega izdelka.
224. Naštejte nosilne sisteme, ki se uporabljajo v kozmetiki, in jih na kratko opišite. Kakšen je njihov namen v KI?
225. Primerjajte in skicirajte klasične in multiple emulzije.
226. Opišite liposom in naštejte KUS, ki jih vgrajujejo v liposome.
227. Opredelite stabilnost liposomov.
228. Opišite prehod liposomov v kožo in njihove učinke.
229. Naštejte tri znake po kateri prepoznamo normalno kožo/suho kožo/zrelo kožo/mastno kožo...
230. Opišite različne tipe in stanja kože.
231. Opišite namen vgrajevanja vitaminov v KI. Naštejte vitamine, ki jih vgrajujemo.
232. Naštejte vitamine B kompleksa, ki jih vgrajujemo v KI, ter opišite njihovo delovanje.
234. Opišite delovanja vitamina C na kožo.
235. Opišite delovanja vitamina A na kožo. Katere oblike uporabljamo v KI?

236. Opišite delovanja vitamina E na kožo. Katere oblike uporabljamo v KI?
237. Opišite delovanja vitamina F na kožo in kako je sestavljen.
238. Opišite molekulo kolagena. Katero obliko vgrajujemo v KI?
239. Zakaj vgrajujemo kolagen v KI?
240. V katerih KI se pojavlja kolagen?
241. Primerjajte molekulo kolagena in elastina.
242. Imenujte AHA in opišite njihove učinke na koži.
243. Navedite KI v katerih se pojavljajo AHA ter njihove koncentracije.
244. Naštejte KUS v KI za nego suhe in dehidrirane kože.
245. Opišite delovanje KUS za vlaženje kože.
246. Za kaj uporabljamo maske in obloge?
247. Kako delimo maske?
248. Katera zelišča se pogosto uporabljajo v maskah (ime in uporaba)?
249. Opišite pilinge.
250. Definirajte občutljivo kožo in navedite vzroke za njen pojav
251. Katere zahteve moramo upoštevati pri izdelkih za občutljivo kožo?
252. Kaj pomeni oznaka hipoalergen in kaj moramo upoštevati pri sestavinah takega izdelka?
253. Opišite načine povečevanja barierne sposobnosti kože.
254. Naštejte in opišite delovanje KUS za vračanje lipidov koži.
255. Naštejte spojine, ki varujejo kožo pred prostimi radikali.
256. Naštejte funkcionalne spremembe, ki se pojavijo pri fiziološkem staranju kože.
257. Naštejte vsaj pet KUS, ki jih uporabljamo v izdelkih za starejšo kožo. Kakšni s njihovi učinki?
258. Opišite KI za starajočo kožo.
259. Naštejte in razložite delujejo KUS v KI za nego mastne kože?
260. Primerjajte KUS v KI za nego dehidrirane in mastne kože.
261. Definirajte nečisto kožo ter navedite cilj uporabe KI.
262. Naštejte najpogosteje uporabljane KUS za nečisto kožo ter njihovo delovanje.
263. Opišite učinke masaže in naštejte KI za masažo obraza, rok, nog in telesa.
264. Naštejete KI za masažo in opišite njihove sestavine.
265. Razdelite KI na nego telesa glede na namen uporabe ter naštejte tipične predstavnike.
266. Naštejte izdelke za čiščenje kože, naštejte ključne sestavine ter opišite delovanje (način čiščenja)
267. Kateri KI čistijo raztapljajoče in kako delujejo (kako čistijo)?
268. Naštejte in opišite KI za specialno nego telesa.
269. Kateri KI spadajo med izdelke za vzdrževanje higiene telesa?
270. Naštejte in razložite vse 4 stopnje celulita.

271. Kako delujejo KUS v anticelulitnih KI? Navedite predstavnike KUS.
272. Primerjajte celulit, debelost in celulitis.
273. Definirajte postopek depilacije in imenujte posamezne načine depilacije.
274. Primerjajte epilacijo in depilacijo.
275. Opišite postopke in KI za mehansko depilacijo.
276. Opišite kaj se dogaja med kemično depilacijo in opišite KI za kemično depilacijo.
278. Definirajte zahteve KI za kemično depilacijo.
279. Opišite KI za nego po depilaciji.
280. Kateri so cilji KI za nego kože na rokah?
281. Razdelite in opišite KI za nego rok.
282. Opišite kreme za roke.
283. Opišite hidrogelne za roke.
284. Primerjajte prednosti in slabosti krem in hidrogelov za roke.
285. Opišite KI za vsakdanjo nego nog.
286. Opišite sestavo KI za nego trde kože na nogah.
287. Primerjajte deodorante in antiperisperante.
288. Opišite mehanizme delovanja deodorantov.
289. Opišite mehanizme delovanja antiperisperantov.
290. Kateri KI spadajo med izdelke za vzdrževanje higiene telesa?
291. Naštejte in razložite vse 4 stopnje celulita.
292. Kako delujejo KUS v anticelulitnih KI? Navedite predstavnike KUS.
293. Definirajte SPF. Opišite pozitivne in negativne vplive UV žarkov na kožo. Naštejte varovalne mehanizme kože.
294. Razdelite UV filtre, navedite primere in razložite način delovanja.
295. Primerjajte KI za samoporjavitev in KI za sončenje.
296. Definirajte repelente in naštejte zahteve za te KI.
297. Razdelite pudre in naštejte lastnosti dobrega pudra.
298. Imenujte sestavine pudra in določite njihovo vlogo.
299. Primerjajte senčila za veke, rdečila za ličnice in za ustnice.
300. Opišite ličila, ki se uporabljajo za ličenje oči.
301. Naštejte zahteve za kakovostno klasično šminko.
302. Opišite sestavine klasične šminke.
303. Naštejte sestavine zobnih past, ki opredelijo namen uporabe zobne paste.
304. Naštejte osnovne sestavine zobnih past.
305. Določite namen uporabe rastlinskih izvlečkov v zobnih pastah, naštejte najpogostejše.

306. Naštejte osnovne sestavine lakov za nohte.

307. Razdelite dišave v kozmetiki po izvoru.

308. Razvrstite dišave glede na koncentracijo dišečih spojin in jih na kratko opišite.

309. Naštejte lastnosti eteričnih olj.

310. Opišite naloge PAS v šamponih ter naštejte najpogostejše PAS.

311. Naštejte sestavine šamponov.

312. Katere dodatke najdemo v šamponih?

313. Kakšne barve za lasepoznamo (trije razredi)?

314. Pojasnite izraze, kot so:

- antiseptik,
- adstringens,
- antioksidant,
- rubefaciens,
- antiperisperant,
- antiflogistik,
- antimikotik,
- keratolitik,
- adsorbent,...

NPR: K sestavinam pripišite ali spada v oljno (O) ali vodno (V) fazo, kako deluje in določite vrsto KI: lanolin, prečiščena voda, mandljevo olje, kakavovo maslo, oktimetoksicinamat, titanov dioksid, dekspantenol, tokoferolacetat, metilparaben.